

PROPOZYCJA
CYKLU ZBIÓREK
DLA ZUCHÓW
O WŁADYSŁAWIE
BRONIEWSKIM
PATRONIE
CHORĄGWI
MAZOWIECKIEJ
ZHP

PŁOCK, 2023

WŁADYSŁAW BRONIEWSKI

WŁADYSŁAW BRONIEWSKI –

Bohater Chorągwi Mazowieckiej Związku Harcerstwa Polskiego

Opracowanie to zawiera materiał pozwalający w przystępny sposób przedstawić zuchom postać bohatera Chorągwi Mazowieckiej, jakim jest Władysław Broniewski. Propozycja cyklu zbiorów ma za zadanie wspierać kształtowanie patriotyzmu, a także zrozumieć rolę autorytetu, pozwala na identyfikację z bohaterem i dostrzeżenie postaw godnych naśladowania. Bawiąc się, zuchy przenoszą się w początki XX wieku, poznają miejsca związane z Władysławem Broniewskim, jego historię i dokonania.

Propozycja ta wymaga od drużynowych, instruktorów poznania życiorysu Bohatera Chorągwi, jego dokonań, wybranych utworów, aby w rzetelny sposób móc tą wiedzę dalej się dzielić (materiał dla drużynowych o Władysławie Broniewskim - załącznik nr 1).

Poznamy Władysława Broniewskiego w trzech odsłonach:

I – BRONIEWSKI HARCERZ

Uczeń Gimnazjum Polskiego Polskiej Macierzy Szkolnej w Płocku (obecnie Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Jagiełły), współzałożyciel pierwszego zastępu skautowego, w jaki przekształciło się w 1912 roku działające w szkole koło krajoznawczo-przyrodnicze.

II – BRONIEWSKI ŻOŁNIERZ

Żołnierz wojny polsko-bolszewickiej – legionista. Jako 17-letni chłopak dołączył do Legionów Polskich walczących o niepodległość ojczyzny. W roku 1939 zgłosił się na ochotnika do wojska, przejeżdżając kilkaset kilometrów na rowerze do swej jednostki.

III – BRONIEWSKI POETA

Poeta, pisarz, tłumacz. Autor utworów patriotycznych, wierszy poruszających ważne tematy społeczne i polityczne. Wiele utworów poświęcił ukochanemu Mazowszu, Wiśle, często pisał o przyrodzie. Tworzył również wiersze dla dzieci. Jego poezja zawiera wątki osobiste.

Zuchy podczas realizacji kolejnych zbiorów, będą mogły bliżej poznać tego niezwykłego człowieka.

Co powiedzą zuchy po zakończeniu cyklu zbiorów?

- Poznaliśmy historię Bohatera Chorągwi podczas gry „Poszukiwanie Zaginionych Literek”, gdzie odkrywaliśmy miejsca związane z Władysławem Broniewskim oraz spotkaliśmy się z ciekawymi osobami, które nam o nim opowiadały.
- Wzięliśmy udział w wieczorku patriotycznym, podczas którego śpiewaliśmy pieśni i piosenki patriotyczne/wzięliśmy udział w uroczystych obchodach święta narodowego, np. 11 listopada.
- Nauczyliśmy się piosenki „Duże buty” oraz wierszy „Pierwszy Motylek” i „Literki” Władysława Broniewskiego.
- Odwiedziliśmy Miejsce Pamięci Narodowej.
- Zrozumieliśmy, że mały Władek wyrósł na dzielnego, odważnego człowieka – każdy z nas podąża swoją drogą i ważne, by być dobrym dzieckiem, zuchem, Polakiem.

I – BRONIEWSKI HARCERZ

Postuchajcie:

Odwiedzimy dziś kółko przyrodniczo-krajoznawcze, do którego należał Władysław Broniewski. Działo się to w Płocku w 1912 roku, gdy młody Broniewski był uczniem klasy V Gimnazjum Polskiego Polskiej Macierzy Szkolnej. Władek po powrocie z Warszawy przywiózł ze sobą książkę Roberta Baden-Powella „Skauting dla Chłopców”. Był nią bardzo zafascynowany. Namówił swoich kolegów, aby wspólnie utworzyli zastęp skautowy, który nazwali „Orlęta”. Niedługo powstała I Drużyna im. Szymona Mohorta, w której zastępowym został Stefan Staszewski (wybrany 4 głosami), a Broniewski został jego zastępcą, głosowały na niego 3 osoby. Lubił swoich kolegów, był pomysłowy i odpowiedzialny. Chętnie spędzał z nimi czas, także podczas wędrówek w lesie. Obserwował przyrodę i zachwycał się jej pięknem.

Materiał źródłowy zaczerpnięty z „Dzieje Harcerstwa Płockiego 1912-2012” hm. Benedykta Sandomierskiego, phm. Michała Kacprzaka.

Zuchy wcielają się w postacię chłopców należących do kółka przyrodniczo-krajoznawczego. Mieli oni na dzisiejszych zajęciach poznawać motyle, jakie występują w Polsce. Niestety, ktoś otworzył okno i motyle wyfrunęły. Aby chłopców nie spotkały przykrości, bo troszeczkę narozrabiali, trzeba pomóc w odnalezieniu motyli.

Zadanie 1

- przygotowanie motyli (wycinanie, kolorowanie),
- majsterka - budowa siatki na motyle.

Zuchy wycinają przygotowane wcześniej (na podstawie załącznika nr 2) szablony motyli, kolorują je. Następnie przygotowują siatkę na motyle, do której będą je łąpać.

Potrzebujemy:

- kijka o długości ok. 30 cm,
- miękkiego drutu,
- siatki lub gazy,
- obcęgow,
- taśmy dwustronnej.

Ucinamy drucik o długości ok. 40-50 cm, przewlekamy przez niego gazę tak jakbyśmy fastrygowali materiał. Drut formujemy w kółko, z materiału powstanie na nim kapturek. Pozostały drut mocujemy do kijka i mamy gotową siatkę na motyle.

Zadanie 2

- poszukiwanie motyli przez zuchy (po wcześniejszym umieszczeniu motyli w plenerze).

W czasie, kiedy zuchy robią siatki, opiekun/ktoś dorosły rozmieszcza przygotowane wcześniej motyle na gałązkach krzewów i drzew, w trawie - tak, aby zuchy mogły je odnaleźć i za pomocą przygotowanych siatek pochwytać. Ta zabawa na świeżym powietrzu to doskonała okazja do obcowania z naturą, do wyrabiania u dzieci nawyku uważności na otaczającą ich przyrodę.

Zadanie 3

- identyfikacja motyli.

Po powrocie do harcówki wspólnie sprawdzamy nazwy motyli, korzystając z załącznika nr 2.

Zabawa

Uczymy zuchy wierszyka. Świetną zabawą będzie odegranie scenki na podstawie tekstu.

Władysław Broniewski – „Pierwszy motylek” ze zbioru „Dla dzieci”

Pierwszy motylek wleciał nad łąką,

W locie radośnie witał się ze słońkiem.

W górze zabłądził w chmurkę i w mgiełkę,

Sfrunął trzepocząc białym skrzydełkiem

A gdy już dosyć miał tej gonitwy,

Pytał się kwiatów kiedy rozkwitły?

Pytał się dzieci kiedy podrosły?

Tak mu upłynął pierwszy dzień wiosny.

Zadanie Premium

Weźcie udział, z gromadą lub rodzicami, w wieczorku patriotycznym, podczas którego będziecie śpiewać pieśni i piosenki patriotyczne, by pokazać swój radosny patriotyzm lub weźcie udział w uroczystych obchodach święta narodowego, np. 11 listopada czy 3 maja.

II – BRONIEWSKI ŻOŁNIERZ

Postuchajcie

Czy każdy z nas może zostać bohaterem?

Władysław Broniewski na pewno tak – już jako młody chłopak zgłosił się do wojska. Polska wtedy była jeszcze pod zaborami, musieliśmy walczyć o jej niepodległość. Kilkunastoletni Władek zgłosił się na ochotnika bez wahania. On i jego koledzy wiedzieli, że wolność ojczyzny jest najważniejsza. Za swoją dzielność i odwagę został wielokrotnie odznaczony - Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari i czterokrotnie Krzyżem Walecznych. Ten Krzyż jest przyznawany w czasie wojny za wyjątkowe męstwo i odwagę w boju. Broniewski, będąc już dorosłym mężczyzną, także myślał o swojej ojczyźnie. Kiedy wybuchła II wojna światowa, przejechał rowerem 500 km, aby zgłosić się do swojego oddziału. Do myślenia o ojczyźnie, do działania dla jej dobra nikt go nie musiał nawiać, wiedział, że jest Polakiem, czuł, że miłość do Polski wymaga wyrzeczeń.

Zadanie 1

- Drużynowy zadaje pytanie, kim dla zuchów jest bohater, jak im się wydaje?
- Prosi, aby pomyśleli, kto z ich otoczenia - mama, tata czy babcia lub dziadek, a może pani lub kolega z klasy zasłużył, aby nazwać go bohaterem i dlaczego.
- Jakim czynem bohaterskim się ta osoba wykazała? Jakim odznaczeniem można by ją wyróżnić?

Zadanie 2

Zaprojektujcie, narysujcie i wytnijcie takie odznaczenie z papieru lub tektury. Uroczycie w mundurze wręczcie je osobie, która według was jest bohaterem.

Zabawa

Każdy żołnierz powinien być sprytny i musi umieć zachowywać się bardzo cichutko, aby móc podkraść się niezauważenie do wroga.

Potrzebna materiały:

- cukierki,
- chusta harcerska.

Zuchy siadają w kręgu. W środku kręgu zasiada jeden ochotnik lub ochotniczka z zawiązanymi chustą oczyma. Obok dziecka w torebce znajdują się cukierki. Zuchy pojedynczo po cichutku muszą się zakraść tak, aby niepostrzeżenie wyciągnąć cukierka. Strażnik czuwa, jeśli usłyszy lub poczuje szpiega, klepie go delikatnie, tak jak podczas zabawy w berka. Jeśli go dotknie, następuje zmiana strażnika. I tak się bawimy do wyczerpania cukierków☺

Zadanie 3

Każdy szanujący się żołnierz musiał schludnie i czysto wyglądać, musiał zadbać o swój mundur i o buty, bo przecież dużo maszerował.

Zadanie będzie polegało na przygotowaniu i wypastowaniu butów.

Potrzebne materiały

- skórzane buty,
- szczotka do czyszczenia butów lub ściereczka,
- pasta odpowiednia do koloru butów (czarna, brązowa, ewentualnie bezbarwna).

Odpowiednio dobraną kolorystycznie pastę rozcieramy równomiernie po całej powierzchni wcześniej przygotowanego czystego buta. Po wyschnięciu pasty drugą szczotką lub ściereczką polerujemy buty (glancujemy) do osiągnięcia połysku.

Zabawa – nauka piosenki

Propozycja piosenki „Duże buty”

Tekst piosenki:

Duży ludzie mają bardzo duże buty, a te buty są poważne przeokropnie, jak po schodach zaczną schodzić takie buty, to nie skaczą tak jak małe po trzy stooopnie.

Ref.

Entliczek pentliczek ptasie piórko, przeskocz z nami przez podwórko dwie kałuże jeden krzak i za oogon wróbla złap, iii za ogon wróbla złap.

W dużych butach podskakiwać nie wypada, równym krokiem trzeba zawsze iść do celu, no że duży nie podskoczy, bo się boi, że mu spadnie z głowy godność lub kapeeelusz.

Ref.

Entliczek pentliczek ptasie piórko, przeskocz z nami przez podwórko dwie kałuże jeden krzak i za oogon wróbla złap, iii za ogon wróbla złap.

Duże buty to zrozumieć strasznie trudno, że przykładu nie chcą wcale brać z tych małych, ale może tak chodziły po urzędach, że fantazję sobie całkiem przydeptały.

Ref.

Entliczek pentliczek ptasie piórko, przeskocz z nami przez podwórko dwie kałuże jeden krzak i za ogon wróbla (mówione) lii za ogon wróbla złap.

Tekst pochodzi z: https://www.tekstowo.pl/piosenka,gaweda_1,duze_buty.html

BRONIEWSKI ŻOŁNIERZ

Zadanie Premium – na niedzielny spacer z rodzicami

Żołnierze, którzy polegli za ojczyznę zostali pochowani na cmentarzach wojskowych lub w innych miejscach, które są specjalnie oznaczone. Zadanie zuchów będzie polegało na:

- Odnalezieniu takiego miejsca, np. cmentarza wojskowego lub miejsca pamięci z oznaczeniem:

- Zdobyciu podstawowych informacji o bohaterze/ bohaterach, którzy są w tym miejscu pochowani:
  - czy byli żołnierzami?
  - a może legionistami?
  - a może harcerzami?
  - kiedy i w jakich okolicznościach polegli?
- Zapaleniu znicza na znak pamięci.

Propozycja na sobotnie 2-3-godzinne wyjście

III – BRONIEWSKI POETA

Postuchajcie

Władysław Broniewski bardzo lubił dzieci. Zawsze w kieszeni miał cukierki, którymi częstował znajome dzieciaki. One też go lubiły, bo słuchał ich z uwagą i nie lekcewał tego, co mówiły. Napisał dla nich dużo wierszy. Podczas spaceru z jednego wiersza naszego bohatera Władysława Broniewskiego wysypały się psotne literki, bo w głowie były im same figle:

Raz literki w abecadle
chciały się zabawić
i kłóciły się zajadle,
jak by się ustawić.

A krzyczało: - Chcę być pierwsze!
ale B nie chciało,
C i D zgubiły wiersze,
E pod stół zleciało,

O toczyło się, toczyło,
aż w kałamarnię wpadło.
Tak o miejsca się kłóciło,
całe abecadło.

Nagle słysząc głosik Anki:
„Cicho mi w tej chwili!
Marsz literki, do czytanki,
jak was ustawili!”

A teraz gra z literkami. Oto jej zasady:

Wasze zadanie, kochane zuchy, będzie polegało na odnalezieniu brakujących literek i ułożeniu z nich pewnego wyrazu. W tym celu otrzymacie planszę, która pomoże Wam trafić w odpowiednie miejsca związane z naszym bohaterem, autorem wielu wierszy, Władysławem Broniewskim. Start naszej gry to dziedziniec na Krótkiej 3a w Płocku, gdzie mieści się Stanica Harcerska im. Geni Majdeckiej. I tam czeka na Was pierwsze zadanie.

Udanej podróży 😊

BRONIEWSKI POETA

Do gry potrzebujemy:

1. Wydrukowanej planszy
2. Wydrukowanych liter składających się na wyraz BOHATER.

Uwaga dla opiekuna:

Zalecane wcześniejsze umówienie się na spotkanie z Komendantem Chorągwi (hm. Cezarym Sułtem) oraz z Dyrektorem Książnicy Płockiej (hm. Joanną Banasiak).

Załącznik nr 3 Plansza do gry

Załącznik nr 4 Zasady gry

Zuchy w nagrodę otrzymują przypinki, które będą im przypominały, że Władysław Broniewski to bohater Chorągwi Mazowieckiej ZHP.

Opracowanie: phm. Agnieszka Gruber

Hufiec ZHP PŁOCK im. Obrońców Płocka 1920 roku